

Přírodověda a vlastivěda pro 4.–5. ročník

Porozumění v souvislostech

Nová řada učebnic, pracovních sešitů a multimediálních interaktivních učebnic (MIUč+) pro vzdělávací obor Člověk a jeho svět klade důraz na porozumění v souvislostech. Všechny učebnice mají udělenou schvalovací doložku MŠMT.

POROZUMĚNÍ V SOUVISLOSTECH

Prozkoumejte ekosystémy ve vašem okolí!
Zjistěte, proč jsou podmínky na Zemi tak rozmanité nebo z čeho se skládá vaše tělo!

pomáhá systematicky poznávat okolí a porozumět přírodním jevům

podněcuje k práci s informacemi různými způsoby

vede ke spolupráci a společnému řešení problémů

Vypravte se se mnou do minulosti za životem našich předků! Lépe tak porozumíte i současnosti.

používá myšlenkové mapy, přehledová schémata a barevné rozlišení textů

procvičuje čtení s porozuměním u motivačních a ilustračních textů

podporuje rozvoj logického myšlení a vyvozování souvislostí

Dobře poznejte Českou republiku i celou Evropu! Naučte se chovat zdvořile i odpovědně!

rozdvíjí demokratické hodnoty a smysl pro odpovědnost

podbízí k využívání digitálních technologií

Výňatky z recenzních posudků MŠMT

k Přírodovědě 5

„Didaktická vybavenost po stránce řízení učení a vyučování je velmi dobrá. Výkladové texty, pokusy, otázky a úlohy, cvičení, shrnutí jsou promyšlená a kvalitní.“

„Oceňuji promyšlenou motivaci, zejména zkušenostmi a zážitky z běžného života, zajímavými odbornými texty i příběhy, náměty k samostatnému badání apod.“

doc. PaedDr. Hana Horká, CSc.

k Vlastivědě 4 a 5 – Poznáváme naše dějiny

„Text učebnice je představen v souladu se současným pojetím české historiografie, dané odklonem od schematického výkladu dějin a historických klíšé. Moderní přitažlivá forma umožňuje přehledné členění látky do kompaktních celků, které tvoří náplň jednotlivých vyučovacích hodin.“

doc. PhDr. František Čapka, CSc.

„Grafická složka učebnice odpovídá věku žáků i vzdělávacímu obsahu. Obrazy, grafy, dobové fotografie, časové osy, četné ilustrace, mapky atd. přibližují poutavým způsobem jak život našich předků, tak i ten současný.“

PaedDr. Blanka Janovská

k Vlastivědě 4 – Poznáváme svět kolem nás

„Moderní, srozumitelná, podporující aktivitu žáků. Děti se neučí o něčem, ale prostřednictvím něčeho.“

„Ke každému tématu jsou náměty pro samostatnou práci žáků. Úkoly nejsou jednotvárné a vedou k pochopení smysluplnosti učení.“

„Je to moderně pojatá učebnice bez zbytečného memorování faktů a přitom vytvářející přehled o světě, který děti obklopuje.“

doc. PaedDr. Ivana Brtnová Čepičková, Ph.D.

Učebnice pro 4.–5. ročník

V učebnicích je každé nové téma navozeno prostřednictvím myšlenkové mapy nebo motivačního textu, popřípadě motivační ilustrace. Podbarvený učební text je proložen rozmanitými typy úkolů, které vedou žáky k dovednosti získávat informace různými způsoby a uvádět je do příslušných souvislostí. V závěru kapitol si žáci mohou učivo zopakovat pomocí stručného shrnutí a opakovacích otázek. Připravena jsou i závěrečná opakování a opakování k uzavření větších tematických celků.

UKÁZKY Z UČEBNIC POROZUMĚNÍ V SOUVISLOSTECH

Časová osa ukazuje období, které se právě probírá.

Motivační ilustrace s jednoduchými otázkami procvičují zrakovou percepci a poskytují každému žákovi šanci na úspěch.

Vyprávějte poskytuje příležitost formulovat myšlenky a kultivovaně se vyjadřovat.

Zajímavosti uvádějí doplňující informace, jejichž znalost by neměla být po žácích vyžadována, u nadanějších žáků však mohou vzbudit hlubší zájem o dějiny.

Úkoly určené pro práci ve skupinách rozvíjejí schopnost spolupráce.

Otázky k zamyšlení napomáhají zapamatování učiva a podporují rozvoj logického myšlení a vyvozování souvislostí.

4. DOBA ŽELEZNÁ

1. Co lidé na obrázku dělají? 2. Podle čeho rozemnete knížku a kováře?

V době železné lidé ještě zlepšili způsob získávání a zpracování kovů a hlavní surovinou se pak stalo železo.

Jak lidé žili

Lidé bydli většinou v osadách v tzv. polozemnicích – domech částečně zahloubených do země.

1 Zamyšlete se, jaké výhody má stavba částečně zapuštěná do země.

Vedoucím místem ve společnosti zaujímal velmož, často označovaný také jako kníže. Ten měl své sídlo v hradě – době opevněném sídlišti, někdy i kamennými hradbami. Rozhodoval o všem, co se dělo na území patřícím k jeho sídlu. S obranou území mu pomáhala vojenská družina.

2 Znakem vyššího postavení ve společnosti byla jízda na koni místo chůze na pěšky.

3 Diskutujte o tom, jak se ve společnosti lišilo postavení zemědělců, řemeslníků a členů vojenských družin. Jak asi vypadal běžný den v osadě?

Co již lidé dovedli

Lidé dovedli těžit suroviny potřebné pro získání železa, naučili se vyrábět železné nástroje. Železo bylo dostupnější a pevnější než bronz. Novým důležitým řemeslem se stalo kovářství.

2 Až ve 20. století se lidé naučili vyrábět materiál, který se nyní používá téměř ve všech oblastech našeho života. Víte který?

V co lidé věřili

Lidé uctivali mnoho božstev, např. božstvo plodnosti, které představoval býk.

1 Zjistěte, ve které jeskyni na našem území byla nalezena soška byčka

2 Zjistěte, jaké další objevy tam byly učiněny.

Lidé zlepšili způsob získávání a zpracování kovů a hlavní surovinou se stalo železo.

1. Prohlédněte si znovu úvodní obrázek a uveďte, kdo o určitém území rozhodoval a kdo mu pomáhá.

2. Proč železo nahradilo bronz?

4 doba železná – the Iron Age [di: aian edj]

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

Co lidé dovedli a čím se zabývali

Hospodářský rozmach

Po válce se dřívější továrny ještě rozšiřovaly a stavěly se nové. Do země přišly nové stroje, traktory a jiné zemědělské stroje, vodní turbíny, zbraně, sklo, pivo a další výrobky. V roce 1919 byly založeny nové univerzity – Masarykova univerzita v Brně, Univerzita Komenského v Bratislavě na Slovensku, Pražská univerzita se od roku 1920 přejmenovala na Univerzitu Karlova.

1 Prohlédněte si vysvědčení z této doby. Hodnotily se nejen znalosti, ale i pilnost. Jaký to mělo pro žáka přínos? Myslete si, že se posuzuje i dnes?

2 Českou vědu již ve 20. letech proslavil Jaroslav Heyrovský. Zjistěte, jaký objev učinil a jak byl později významný.

Vzdělání a kultura

V první republice byl na vzdělání kladen velký důraz. Do školy se chodilo od pondělí do soboty. Dívky měly mít pro vzdělání na středních a vysokých školách stejné podmínky jako chlapci.

1 Lidé chodili často do divadel a kabaretů. Oblíbenou zábavou byla návštěva kina.

2 Ve 20. letech v loutkovém divadle v Plzni Josef Skupa předstíval Spejbla a Hurvínka. Mezi nejoblíbenější divadla v Praze patřilo *Osvobozené divadlo* Jiřího Voskovce a Jana Wericha. Někteří náměty byly i žilimovány. Po roce 1927 u nás vznikaly ozvučené filmy s populárními herci (Vlastou Burianem, Adinou Mandlovou a dalšími).

3 Uveďte názvy příběhů, které pro děti napsali uvedení spisovatelé a většinou zároveň výtvarníci. Obrázky vám napovědí.

4 Karel Čapek byl autorem nejen knih pro děti, ale především divadelních her, románů a povídek. Ve 30. letech opozoroval na to, jak důležitá je demokracie, a na její ožročení zejména nacistickým Německem.

5 Světově proslulý je dodnes např. německy psícič pražský židovský spisovatel Franz [franc] Kafka.

Výtvarné umění a hudba

Čeští malíři a sochaři měli se svými díly úspěchy nejen v českých galeriích, ale i v zahraničí. Světové uznání získal i hudební skladatel **Leoš Janáček**.

1 Vyhleďte a prohlédněte si díla malířů Václava Špály, Josefa Čapka, Emila Filly, Bohumila Kubisty, Jana Zrzavého a sochaře Jana Štury.

2 Poslechněte si ukázkou z Janáčkovy opery *Příběhy lišky Bystroušky*. Jak na vás působí?

3 V roce 1918 vznikla Československá republika, prezidentem se stal **Tomáš Garrigue Masaryk**. ČSR byla demokratickým státem. Ve 20. letech nastal velký hospodářský vzestup, ale ve 30. letech hospodářství negativně ovlivnila světová hospodářská krize. Na základě tzv. mnichovské dohody se musela ČSR část území postoupit Německu.

1 Jmenujte alespoň čtyři národnosti žijící v ČSR.

2 Proč byla ČSR demokratickým státem?

3 Jak souvisela hospodářská krize s krizí politickou?

4 Inspirujte se obrázkem na str. 30 a popište život v době první republiky.

5 Co se změnilo ve studiu na středních a vysokých školách?

4 kino – cinema [s:inoma]

Anglická klíčová slova pomáhají s rozšiřováním slovní zásoby v anglickém jazyce.

Úkoly a otázky vedou k práci s internetem a encyklopediemi.

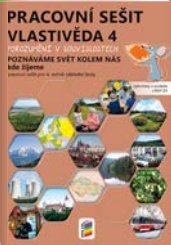
Opakovací otázky vybízejí k doplnění shrnutí probraného učiva.

Úkoly s přesahem do jiných předmětů vedou k nahlížení učiva v jiném kontextu.

Průřezová témata přispívají k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů mezi lidmi a k uvědomování si následků lidských rozhodnutí a činností.

Pracovní sešity pro 4.–5. ročník

Barevné pracovní sešity tvoří s učebnicemi jeden funkční celek a svým obsahem odpovídají předkládaným učebním textům. Plnění úkolů vede žáky k vyhledávání a práci s informacemi z učebnice a dalších zdrojů. Žáci si **procvičí a upevní učivo** pomocí otevřených otázek i nápaditých a zábavných úkolů, jako jsou např. spojování pojmů a informací, doplňování schémat, popis obrázků, výběr správných možností, doplňování vět, luštění tajenek, přesmyček či osmismerek. Na závěr každého **opakování** mohou žáci vyjádřit **sebehodnocení**.

UKÁZKY Z PRACOVNÍCH SEŠITŮ POROZUMĚNÍ V SOUVISLOSTECH

Spojování informací s pojmem

Výběr ze dvou možností s procvičováním pečlivého čtení

Zjišťování aktuálních informací

Výběr z více možností s procvičováním pečlivého čtení

I. OPAKOVÁNÍ

1 Spojte, co patří k sobě.

temperament	čeho si vážíme a co považujeme za důležité a podstatné v našem životě
schopnosti	jak vypadáme
charakter	jak se my sami rozhodneme chovat a žít v souladu s našim svědomím
hodnoty	vlastnosti potřebné pro úspěšné vykonávání nějaké činnosti
vzhled	jakým způsobem reagujeme na určité podněty a situace, jak je prožíváme a jak se při nich chováme

2 Barevně označte obrázky, které souvisejí se zodpovědným přístupem k úkolům.

3 Vyberte správná tvrzení. Nesprávná tvrzení škrtněte.

4 Doplňte věty.

5 Stejnými písmeny označte informace týkající se mapy obecně zeměpisné a mapy tematické.

6 Odpovězte na otázky.

7 Zhodnoťte, jak se vám podařilo splnit opakovací úkoly. Vybarvěte si odpovídající obličej.

III. ŽIJEME V ČESKÉ REPUBLICE

I. JAKÝ JE NÁŠ STÁT

1 Barevně označte vše, co patří o České republice. Ostatní přeškrtněte.

2 Doplňte věty podle pravdy.

3 Správně pojmenujte a dokesrejte státní symboly České republiky.

4 Vyluštěte tajenku.

Doplňování vět s nápovědou

Třídění informací

Otevřené otázky

Sebehodnocení

PS Vlastivědy – Poznáváme naše dějiny obsahují časovou osu se shrnutím základních událostí probraného období našich dějin.

PS Vlastivědy – Poznáváme svět kolem nás poskytují shrnutí a vlastivědné mapy České republiky a Evropy.

63

Multimediální interaktivní učebnice plus obsahuje interaktivní verzi tištěné učebnice i pracovního sešitu a multimédia

I BEZ INSTALACE!
WWW.UCEBNICE-ONLINE.CZ

Multimediální interaktivní učebnice umožňuje ideálním způsobem kombinovat celou řadu výukových metod (text, obrázků, audio, video). Je prokázáno, že každý žák reaguje specifickým způsobem na různé podněty, a je tudíž nezbytné nabídnout žákům **co nejširší spektrum způsobů výuky**. Kombinace textové formy učebnic s dalšími metodami **pozitivně motivuje** žáky k zájmu o učivo.

UKÁZKY Z MIUČ+ POROZUMĚNÍ V SOUVISLOSTECH

Fotoalba poskytuje další ilustrační fotografie k danému učivu.

Rozmanitá interaktivní cvičení pomáhají zábavnou formou učivo zopakovat a procvičit.

Třídění hub

JEDLE	NEJEDLE	JEDOVATE

Společné znaky rostlin

obsahují zelené barvivo (chlorofyl)	☒
neobsahují zelené barvivo (chlorofyl)	☐
rozmnožují se pouze pučením	☒
rozmnožují se např. semeny, cibulemi nebo hlízkami	☐
přijímají vodu z živinami a oxid uhličitý	☒
pohybují se z místa na místo	☐
pohybují jen svými částmi	☒
dýchají všemi částmi svého těla	☐

Zajímavosti podporují větší zájem o téma.

Pohyby rostlin

Viděli jste, že...
...některé žlázy rostlin mohou směřovat se směrem ke světlu, který rostou na opačnou stranu?
...některé rostliny reagují na dotyk vlápnými listy (např. citrónka)?
...některé masožravé rostliny slápnou své pastě, jakmile se jich dotkne hmyz?
...některé rostliny se při růstu ovliví kolem opory (např. fazo)?

Audio obsahují namluvené pasáže učebnice.

3. ROSTLINY

SPOLÉČNÉ ZNAKY ROSTLIN

Vývin a vybláhování, dýchání, reakce na změny prostředí, pohyb, růst a vývoj, rozmnožování.

Anglická slovíčka jsou namluvena rodilým mluvčím.

Klíče obsahují řešení.

pampeliška lékařská – rozmnožuje se semeny, luštěniny zahrnutí – rozmnožuje se obvykle cibulemi (i semeny), řepka brambor – rozmnožuje se hlízkami

Mezipředmětové vztahy doplňují odkazy k příslušnému předmětu.

Webové odkazy nabízejí proklik na internetové stránky pojednávající o daném tématu.

Video s kontrolními otázkami opakují či zajímavostmi doplňují učivo.

Houby I.

Otázky a školy k zamýšlení
1. Vyjmenujte tři jedovaté houby
2. Popište vzhled muchomůrky zelené.

Červená růžička (Hudební výchova 4, str. 14)

Červená růžička

Klířová Z Dvůh

Přírodověda – Porozumění v souvislostech

Učebnice

Navštivte nns.cz/blog/prirodoveda. Najdete tam očekávané výstupy a klíčové kompetence.

PŘÍRODOVĚDA 4

D A4 88 str. 4-90 109 Kč

Učebnice obsahuje přehledné členění organizmů na houby, rostliny a živočichy. Největší prostor je však věnován jednotlivým ekosystémům, které se nacházejí v naší republice, a jsou tedy dětem blízké. Žáci se seznámí se základními druhy organizmů žijícími v lese, na louce a pastvině, na poli, v parku, v okolí lidských obydlí, v rybníce a v potoce a řece. V kapitole o mimořádných událostech v přírodě najdete praktický návod, jak se zachovat v případě požáru, vichřice, bouřky apod.

Na konci učebnice jsou návrhy na čtyři vycházky ve čtyřech ročních obdobích. Jejich úkolem je ukázat žákům proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích a vést je k tomu, aby ji měli rádi, často se do ní vraceli a uměli ji chránit.

PŘÍRODOVĚDA 5

D A4 88 str. 5-90 109 Kč

Učebnice rozšiřuje poznatky z předchozích ročníků o podmínkách života na Zemi, neživé přírodě, o vesmíru, ale i o stavbě lidského těla a jeho fungování. Velká pozornost je věnována první pomoci. Kapitola Člověk ve společnosti se zabývá tématy z našeho běžného života, ale zároveň nabádá k ochraně před různými riziky. Krátká kapitola Mimořádné události se věnuje těmto tématům: požár v domácnosti, varování v případě nebezpečí a evakuace.

Učebnice nabízí náměty na pokusy a pozorování a praktické rady, které mají žákům pomoci chránit své zdraví.

Pracovní sešity

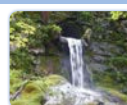
PŘÍRODOVĚDA 4

PŘÍRODOVĚDA 5

UKÁZKA Z UČEBNICE

4. VODA

Voda je nezbytnou podmínkou života. Vodu potřebují všechny živé organismy. Je součástí jejich těl. Dvě třetiny lidského těla tvoří voda. Je to čirá bezbarvá kapalina bez chuti a bez zápachu. V přírodě se s ní setkáváme ve směsi složené z vody, rozpustitelných minerálních látek, kyslíku, oxidu uhličitého, mikroorganismů a pevných nečistot. Snadno se v ní rozpouští pevné látky (např. kuchyňská sůl) i různé plyny (např. kyslík). Proto mohou rostliny přijímat kořeny živiny, které jsou rozpustitelné ve vodě. Některé živočichové dýchají kyslík rozpustěný ve vodě.

1. Proč je voda pro organismy nepostradatelná?

2. Které látky se mohou ve vodě rozpouštět?

SKUPENSTVÍ VODY

Vodu známe v různých podobách, jako vodu ve sklenici, vodu v řece, kapky deště, mrholení, mlhu, páru nad hrncem s vařící vodou i jako led na rybníce, ledové kry, sníh nebo jinovatku atd. Voda se totiž může vyskytovat ve třech skupenstvích – pevném, kapalném a plynném.

SKUPENSTVÍ VODY

• pevné

• kapalném

• plynné

Vyjmenované příklady rozřídte na vodu ve skupenství pevném, kapalném a plynném. Zkuste najít další příklady.

Voda mění svoje skupenství zejména v závislosti na teplotě. Při postupném přechodu ze skupenství do skupenství voda tuhne, taje, vypařuje se nebo kondenzuje.

Voda může někdy přecházet přímo ze skupenství pevného do skupenství plynného (sublimuje) a naopak (desublimuje).

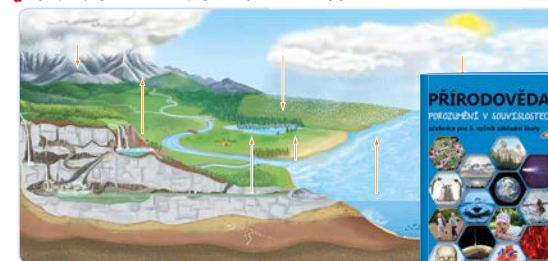
Pro život je důležitá voda v kapalném skupenství.

Koloběh vody v přírodě

Schopnost vody měnit skupenství je vlastně základní podmínkou pro koloběh vody v přírodě. Po vypaření se voda vyskytuje v atmosféře ve všech třech skupenstvích – jako vodní pára, vodní kapky či sníh, popř. kroupy.

Zopakujte si, jak probíhá koloběh vody v přírodě, a podle schématu ho popište.

16 Koloběh vody – water cycle [watz(o) saukl]

D A4 48 str. 4-91 63 Kč

D A4 48 str. 5-91 63 Kč

Multimediální interaktivní učebnice plus (MIUč+)

Název titulu	Typ licence	Škola (5 šk. roků)		Škola (1 šk. rok)		Učitel (1 šk. rok)		Žák (1 šk. rok)	
		kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena
MIUč+ Přírodověda 4 – Porozumění v souvislostech		4-90-A5	7 990,-	4-90-A1	1 990,-	4-90-T1	1 190,-	4-90-S1	99,-
MIUč+ Přírodověda 5 – Porozumění v souvislostech		5-90-A5	7 990,-	5-90-A1	1 990,-	5-90-T1	1 190,-	5-90-S1	99,-

AKCE pro školy

Při zakoupení pracovního sešitu Přírodověda 4 nebo Přírodověda 5 pro celou třídu získáte ZDARMA licenční certifikát na aktivaci kterékoli MIUč+ dle vlastního výběru na školní rok 2022/2023 (školní multilicence a žákovské licence).

Na objednávku připište „Akce PŘ 4 P“, „Akce PŘ 5 P“.

Akce platí do 30. 9. 2022.

Vlastivěda – Poznáváme naše dějiny – Porozumění v souvislostech

Učebnice

VLASTIVĚDA 4 POZNÁVÁME NAŠE DĚJINY:
z pravěku do novověku

D A4 56 str. 4-93 99 Kč

V učebnici doporučené pro 4. ročník se žáci seznámí se způsobem života a práce našich předků i s hlavními událostmi nejstarších českých dějin, a to až po nástup Habsburků na český trůn. Žáci se naučí chápat pojem dějiny a jejich orientační dělení. Uvědomí si, jak se naše vlast v průběhu mnoha staletí měnila a vyvíjela, které znalosti a dovednosti člověk získal, jak se utvářela lidská společnost a kultura.

VLASTIVĚDA 5 POZNÁVÁME NAŠE DĚJINY:
z novověku do současnosti

D A4 56 str. 5-93 99 Kč

V učebnici doporučené pro 5. ročník se žáci seznámí se způsobem života a práce našich předků i s hlavními událostmi českých dějin – od počátku novověku až do současnosti.

Větší prostor, než bývá zvykem, je věnován moderním dějinám. Jejich poznání vede žáky nejen k lepšímu porozumění dnešní společnosti, ale také k uvědomování si významu dodržování lidských práv a svobod a k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost.

Pracovní sešity

Sešity obsahují i časovou osu se shrnutím základních událostí probraného období našich dějin.

VLASTIVĚDA 4 POZNÁVÁME NAŠE DĚJINY: z pravěku do novověku

D A4 32 str. 4-95 59 Kč

VLASTIVĚDA 5 POZNÁVÁME NAŠE DĚJINY: z novověku do současnosti

A4 32 str. 5-95 59 Kč

Multimediální interaktivní učebnice plus (MIUč+)

Název titulu	Typ licence	Škola (5 šk. roků)		Škola (1 šk. rok)		Učitel (1 šk. rok)		Žák (1 šk. rok)	
		kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena
MIUč+ Vlastivěda 4 – Poznáváme naše dějiny		4-93-A5	4 490,-	4-93-A1	1 090,-	4-93-T1	640,-	4-93-S1	59,-
MIUč+ Vlastivěda 5 – Poznáváme naše dějiny		5-93-A5	4 490,-	5-93-A1	1 090,-	5-93-T1	640,-	5-93-S1	59,-

UKÁZKA Z UČEBNICE

KELTOVÉ

Co dovedli
Keltové ve své době prosluli jako odvážní bojovníci. Byli však i úspěšní zemědělci a šikovni řemeslníci. Jejich způsoby výroby byly mnohem pokročilejší, než jaké se dosud na našem území objevily. Dovedli:

- mlít obilí pomocí mlýnků**
• používali tzv. žemovy – kamenné rotační mlýnky
- vyrobět keramiku na hrnčířském kruhu**
• Zopakujte si, jaký je rozdíl mezi kruhem a kružnicí. Jakými písmeny popisujeme kruh a jakými kružnicí?
• Představte si výrobu nádoby na hrnčířském kruhu a zkuste vysvětlit, proč byly pohlednější a kvalitnější než ty, které byly vyrobené pouze ručně.
- kovat železné nástroje**
• např. nůžky, kladiva, lopatky, sekery, kleště, kosa a pilníky
• do nových tvarů a podob, v jakých je někdy používáme i my

Keltové se rádi hezky oblékali a zdobili. Z bronzu vyráběli spony, nápažníky, nánožníky a nákrčníky. Náramky a jiné ozdoby zhotovovali i ze skla nebo ze švartny (suroviny podobné černému uhlí).

- nánožník**
- náramek**
- náhrdelník**

Keltové jako první na našem území nosili kalhoty, protože hodné (více než zdejší původní obyvatelé) jezdili na koních.

Obchod
Keltové byli také úspěšní obchodníci. V místním i dálkovém obchodu používali mince, které si sami razili ze stříbra a zlata.
• Velké zlaté keltské mince se nazývají statéry. Zjistíte, jaký lidový název mají tyto mince a proč.
• Popište, jak se vyvíjel obchod od jeho počátků v době kamenné až do příchodu Keltů.

V co věřili
Keltové věřili v mnoho bohů. Za posvátné považovali i rostliny (např. jmel, dub, zvířata (např. jelen, kanec, kohout), kameny nebo vodu. Nauky o bozích, přírodě, posvátnu a léčitelství ovládali tzv. druidové. Ve společnosti měli mimořádné postavení.
• Dte, jaký vztah měli Keltové k přírodě, proto se druidové všechny vědomosti získané od starších druidů museli na našem území usadili Keltové. Byli to mimořádně šikovní a odvážní bojovníci.
• Uvodní obrázek a uveďte příklady výrobků, které Keltové vyráběli. Keltů začalo označovat naše území? Proč?
• Žemovy?
• i učenci a kněží?

15

Při zakoupení pracovního sešitu **Vlastivěda 4** nebo **Vlastivěda 5 Poznáváme naše dějiny** pro celou třídu získáte **ZDARMA** licenční certifikát na aktivaci kterékoli **MIUč+** dle vlastního výběru na školní rok 2022/2023 (školní multilicence a žákovské licence).
Na objednávku připište „Akce VL 4 P“, „Akce VL 5 P“.

Akce platí do **30. 9. 2022**.

Vlastivěda – Poznáváme svět kolem nás – Porozumění v souvislostech

Učebnice v souladu se stávajícím RVP do učiva zahrnují základní geografické, politické, hospodářské a kulturní údaje o České republice a Evropě. Zároveň však již zohledňují *Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+*, jejichž cílem je zaměřit vzdělávání na získání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. Proto jsou nově zařazena také témata, která u žáků podporují sebepoznání a sebehodnocení, podněcují je ke kritickému myšlení a povzbuzují je v jejich prosociálním chování a v zájmu o dění ve společnosti.

Učebnice

VLASTIVĚDA 4 POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS: kde žijeme **NOVINKA** A4 56 str. 4-96 99 Kč

Učebnice doporučená pro 4. ročník je rozčleněna do čtyř základních oddílů. V oddíle „Žijeme mezi lidmi“ se žáci zamyslí nad tím, jaké máme vlastnosti, jak si můžeme plánovat plnění úkolů či jak se k sobě navzájem máme správně chovat. V oddíle „Žijeme na Zemi“ si žáci rozšíří dosavadní znalosti o Zemi, o podnebí a počasí, o typech krajín, orientaci v krajině a na mapě a seznámí se základními geografickými údaji o Evropě. Oddíl „Žijeme v České republice“ žákům představí Českou republiku z hlediska zeměpisného, kulturního i hospodářského. Všechny kraje jsou probrány jen stručně společně, informace o místě svého bydliště a o kraji, v němž bydlí, žáci sami zpracují na základě otázek do pracovního sešitu. Podrobnější představení jednotlivých krajů však jsou k dispozici na internetových stránkách NOVÉ ŠKOLY, s.r.o., a v MIUČ+. Závěrečný oddíl „Základy finanční gramotnosti“ žákům dané téma přiblíží v rozsahu přiměřeném jejich věku.

UKÁZKA: UČEBNICE VLASTIVĚDA 4

3. ŽIJEME V EVROPĚ

KDE SE EVROPA ROZKLÁDÁ?

☞ Zopakujte si a na mapě světa na str. 17 ukažte všech sedm světadílů.

Evropa se rozkládá od polárního kruhu na severu až ke Středozemnímu moři na jihu a od Atlantického oceánu na západě až k Uralu (v Rusku) na východě. (Hranice mezi Evropou a Asií není tvořena vodami oceánu, jako je tomu v jiných světadílů, ale byla určena dohodou.)

☞ Vyhleďte a vyjmenujte oceány a moře, které omývají evropské pobřeží.

☞ Ukažte hranice Evropy.

Ostrovy a poloostrovy Evropy

Největší evropskými ostrovy jsou **Britské ostrovy** a **Island**.

☞ Vyhleďte výše uvedené největší evropské ostrovy a poloostrovy: Skandinávský, Pyrenejský, Apeninský a Balkánský. Který z poloostrovů leží nejseverněji? Který poloostrov leží na východ od Apeninského poloostrova? Které oceány omývají břehy Islandu a Britských ostrovů?

JAKÉ JSOU V EVROPĚ PŘÍRODNÍ PODMÍNKY?

Pohoří Evropy

Povrch Evropy je rozličně členitý. Najdeme zde nížiny i vysočiny. Nejvyšším pohořím jsou **Alpy**.

☞ Vyhleďte a na základě barvy určete nejvyšší pohoří Evropy. Které z nich leží nejbližší České republice? Které z nich leží nejzápadněji? Které z nich leží nejvýchodněji?

♥ Proč tato pohoří rádi navštěvují sportovci? Také jste některé z nich navštívili? Při jaké příležitosti? Co jste tam podnikali?

☞ Nejvyšší horou Evropy je Mont Blanc v Alpách (4 809 m).

☞ Vyhleďte Východoevropskou rovinu a evropské nížiny.

ŽIJEME V EVROPĚ

Vodstvo Evropy

Mezi nejdelší evropské řeky patří **Volha** a **Dunaj**.

☞ Největším jezerem v celé Evropě je Ladožské jezero v severozápadním Rusku (17 700 km²). Velká jezera se nacházejí také ve Finsku a ve Švédsku.

☞ Vyhleďte Ladožské jezero a řeky: Volha, Dunaj, Rýn, Labe, Loira [Joira], Visla, Dněpr. Která z nich leží nejzápadněji a která nejvýchodněji? Která neuvedená velká řeka leží východně od Rýna a západně od Visly? Zjistěte název státní, na jehož území pramení.

Dunaj (v Budapešti)

VLASTIVĚDA 4
POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS
kde žijeme

22 Evropa – Europe [jostrap]

řeka – river [rivař]

VLASTIVĚDA 5 POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS: jsme občané ČERVEN 2022 A4 56 str. 5-96 99 Kč
 Učebnice doporučená pro 5. ročník je rozčleněna do tří základních oddílů. V oddíle „Jsme občané České republiky“ se žáci seznámí s demokratickými principy fungování státu a s tím, jaký význam má stát pro své občany. Dozvědí se, co je podstatou občanské společnosti, jaký vliv na nás mohou mít média a jaká nebezpečí jim mohou hrozit v on-line prostředí. Oddíl „Jsme obyvatelé Evropy“ naváže na představení Evropy v minulém ročníku a vede žáky k uvědomění si společných evropských kořenů a bližšímu poznání sousedních států. Objasní také význam členství ČR v Evropské unii. U oddílu „Jsme obyvatelé světa“ se žáci zamyslí nad cíli mezinárodních organizací a nad globálními problémy, zejména změnou klimatu.

Pracovní sešity

1 Vybrané úkoly v učebnicích a pracovních sešitech vedou žáky k dovednosti získat potřebné informace ze zeměpisných map či z různých typů grafů.

VLASTIVĚDA 4 POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS: kde žijeme NOVINKA A4 32 str. 4-98 59 Kč

VLASTIVĚDA 5 POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS: jsme občané ČERVEN 2022 A4 32 str. 5-98 59 Kč

UKÁZKA: PRACOVNÍ SEŠIT VLASTIVĚDA 4

PRACOVNÍ SEŠIT VLASTIVĚDA 4
 POZNÁVÁME SVĚT KOLEM NÁS
 kde žijeme

DĚDICTVÍ A BOHATSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

te, jak se můžeme chovat k přírodě ohleduplněji a pomáhat jí.

11 Který tým vyhrává v ohleduplnosti k přírodě a životnímu prostředí? Pruhovali, nebo pantikovani? O kolik bodů? Za každé správné chování člena týmu získává celý tým jeden bod.

Tým	Počet bodů
Pruhovali	
Pantikovani	

12 Do schématu doplňte, co jste se v této kapitole naučili.

3. HOSPODÁŘSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

1 Vyberte správná tvrzení. Nesprávná tvrzení škrtněte.

Hospodářství České republiky zahrnuje veškerou zemědělskou politiku a noviny / výrobu a služby na našem území.

Česká republika patří mezi hospodářsky vyspělé/zaostalé země.

Lidé si tu *mohou/nemohou* koupit výrobky potřebné k životu a mají k dispozici i řadu služeb/trhů, které jejich život zjednodušují a zlepšují (např. zdravotnictví, školství).

2 Doplňte schéma.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

3 Stejnými písmeny jako u oblastí označte i rostliny, které se v nich pěstují, a zvířata, která se v nich chovají.

a nížiny b vyšší polohy c horské oblasti

4 Zapište, která z oblastí uvedených v předchozím úkolu má pro zemědělství nejprůmyslnější podmínky, a vysvětlete proč.

5 Z grafu zjistíte, která plodina se u nás pěstuje nejvíce a která je druhou nejčastější plodinou. Odhadněte a zlomkem vyjádřete, jaký podíl osevní plochy zaujímají píceiny. K čemu se píceiny využívají?

Nejvíce se u nás pěstuje _____
 Druhrou nejčastější plodinou je _____
 Píceiny zaujímají přibližně _____ osevní plochy.
 Píceiny se využívají _____

tolice setí (vojtěška) jetel luční

* zdroj: Český statistický úřad (k 31. 5. 2020)

Multimediální interaktivní učebnice plus (MIUč+)

Název titulu	Typ licence	Škola (5 šk. roků)		Škola (1 šk. rok)		Učitel (1 šk. rok)		Žák (1 šk. rok)	
		kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena
MIUč+ Vlastivěda 4 – Poznáváme svět kolem nás		4-96-A5	4 490,-	4-96-A1	1 090,-	4-96-T1	640,-	4-96-S1	59,-
MIUč+ Vlastivěda 5 – Poznáváme svět kolem nás		5-96-A5	4 490,-	5-96-A1	1 090,-	5-96-T1	640,-	5-96-S1	59,-

AKCE pro školy

Při zakoupení **pracovního sešitu Vlastivěda 4 nebo Vlastivěda 5 Poznáváme svět kolem nás** pro celou třídu získáte **ZDARMA** licenční certifikát na aktivaci kterékoli **MIUč+ dle vlastního výběru** na školní rok 2022/2023 (školní multilicence a žákovské licence).
 Na objednávku připište „Akce VL 4 P“, „Akce VL 5 P“.

Akce platí do **30. 9. 2022.**